

Legeforeningens skriftlige innspill til utdannings- og forskningskomiteen, statsbudsjettet 2026

Avvikling av behov for legeattester for videregående elever

Kravet om helseattest ved fravær i videregående skole opp til 10 prosent ble avviklet 1. august 2025. Ordningen har skapt unødvendig arbeid og byråkrati for både elever, skoler og fastleger. Legeforeningen støtter derfor at ordningen ble avviklet. Samtidig er det uklart hvordan regelverket skal praktiseres når elever nærmer seg eller går over 10 prosent fravær. Dersom det fortsatt åpnes for legeattester for fravær utover 10 prosent, kan mye av belastningen for leger og elever bestå. Det bør derfor klargjøres hvordan dette skal håndteres i praksis, slik at formålet om forenkling faktisk oppnås. Legeforeningen mener det bør praktiseres slik at attest for sykefravær bare er aktuelt i de tilfellene der det er snakk om sykdom som krever legebehandling.

Kapittel 260. Post 50 Økning av desentraliserte studieplasser i medisin

I forslaget til statsbudsjett 2026 er det lagt inn en økning på 20 studieplasser i medisin ved Universitetet i Bergen, studiested Haugesund, gjennom programmet Vestlandslegen. Legeforeningen er positive til at regjeringen øker studiekapasiteten, men ønsker å understreke at økninger i studieplasser betinger at studiestedet har et solid akademisk grunnlag og robuste økonomiske rammebetingelser. Dette inkluderer tilstrekkelige midler til klinisk undervisning i spesialisthelsetjenesten og praksis i primærhelsetjenesten. Det er helt essensielt at desentraliserte utdanningssteder ivaretar universitetstilknytning og tilhørighet, slik at campusløsningen ikke fører til at studiemiljøer fragmenteres.

Regjeringen har i rykk og napp økt antall studieplasser i medisin. Vi ønsker å gjenta vårt tidligere innspill som er like aktuelt i år som i foregående år: Norge må utdanne flere leger selv, og utviklingen i antall studieplasser følger ikke behovet i helsetjenesten. Vi ser en økende mangel på leger i tilnærmet alle medisinske spesialiteter, som bidrar til kapasitetsutfordringer i helsetjenesten. Dimensjonering av studieplasser i medisin må ses i forhold til nasjonale behov for leger. Samtidig har Norge internasjonale forpliktelser gjennom WHO-koden som oppfordrer alle land til å ta ansvar for å utdanne sitt eget helsepersonell.¹ Norge skiller seg negativt ut ved at et stort antall norske studenter, omtrent halvparten, tar sin medisinske grunnutdanning i utlandet. For å sikre tilgangen på leger og øke kvaliteten i medisინutdanningen, anbefalte Grimstadutvalget i 2019 at 80 % av alle leger må utdannes i Norge. Utvalget konkluderte med at dette innebærer at dagens utdanningskapasitet på medisინutdanningen må økes betraktelig. Økninger må gjøres i dialog med de medisinske fakultetene, Helse- og omsorgsdepartementet, og helse- og omsorgstjenestene - ikke ensidig.

Legeforeningen ber Stortinget:

- Sikre at opprettelsen av de nye studieplassene følges opp med tilstrekkelige økonomiske midler til både universitetene og helsetjenesten, slik at rammevilkårene for klinisk undervisning og praksis ivaretas.

¹ [WHO Global Code of Practice on the International Recruitment of Health Personnel](#)

DEN NORSKE LEGEFORENING

- Anmode regjeringen om å utdanne flere leger i tråd med nasjonale behov og internasjonale forpliktelser. Herunder sikre at økninger i studieplasser gjøres gjennom dialog og involvering av berørte parter.

Utfordringer med å rekruttere leger som undervisere ved grunnutdanningen i medisin

Legeforeningen er bekymret for at medisinstudenter i økende grad undervises av lærere som ikke er leger. Dette svekker relevansen og konteksten i undervisningen, og fører til at viktig kunnskap går tapt. Rekruttering av leger til akademiske stillinger er utfordrende. Lønnen er langt lavere enn i kliniske stillinger, samtidig som det er vanskelig å frigjøre tid til forskning og undervisning dersom man har delte stillinger mellom klinikken og universitetene. En rapport fra NOKUT² viser at stram økonomi i universitetene hindrer rekruttering, særlig av leger. For å sikre at vi utdanner gode og trygge leger må undervisningen være faglig sterk og forskningsbasert. Tiltak som bedre karriereveier for leger i academia og styrket rekruttering til universitetssykehusene er avgjørende for å oppnå dette.

Ved Universitetet i Tromsø har en arbeidsgruppe foreslått å samle medisinske institutter under et helsefakultet, men etter høringsrunden, deriblant etter innspill fra Legeforeningen, anbefales det nå å gjenopprette et eget medisinsk fakultet. Legeforeningen mener et selvstendig fakultet vil tydeliggjøre ansvaret for legeutdanningen, styrke faglig ledelse og gjøre akademiske stillinger mer attraktive. Det gir bedre samhandling med sykehusene, tydeligere karriereveier og økt legitimitet overfor studenter og helsetjenesten. Et medisinsk fakultet er derfor et nødvendig grep for å sikre kvalitet, kontinuitet og rekruttering av leger til undervisning og forskning.

Legeforeningen ber stortinget:

- Anmode regjeringen om å starte et målrettet arbeid for å kartlegge barrierer og etablere tiltak som styrker rekrutteringen av leger til undervisningsstillinger i medisinsk grunnutdanning.

Nødvendig med en helhetlig plan for utdanning av helsepersonell

Helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre har varslet at regjeringen går i gang med arbeidet med Helsepersonellplan 2040, en plan som skal sikre tilstrekkelig helsepersonell og effektiv ressursbruk for fremtiden. Legeforeningen mener at planen må ta utgangspunkt i helheten i kompetansebehovet. For å sikre tilstrekkelig og riktig kompetanse i helsetjenesten må planen inkludere grunnutdanningene som en integrert del av strategien. Dette forutsetter tett samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, universitetssektoren og helsetjenesten. Bare gjennom en koordinert innsats kan vi sikre at utdanningskapasitet samsvarer med fremtidens behov.

Legeforeningen ber Stortinget

- Sikre at regjeringens arbeid med Helsepersonellplan 2040 gjøres i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, universitetssektoren og helsetjenesten.

² [NOKUT \(2025\) Sluttrapport fra evalueringen av profesjonsstudiet i medisin.](#)